

Sygn. akt **I ACa 238/20**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w (...)I Wydział Cywilny i Własności Intelktualnej

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia: **Mikołaj Tomaszewski**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2021 r. w(...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Bank S.A. z siedzibą w W.**

przeciwko **W. K., R. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 11 grudnia 2019 r. sygn. akt XII C 1325/18

oddala apelacje.

Mikołaj Tomaszewski

UZASADNIENIE

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych W. i R. K. następujących kwot:

a) 1.499.088,98 zł wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 22 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,

b) 122.279,53 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

c) 74.390,48 z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

oraz zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w kwocie 21.197 zł.

Postanowieniem z 5 lutego 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym (...) w(...) stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania sądowi właściwości ogólnej tj. Sądowi Okręgowemu w (...)

Nakazem zapłaty z 20 marca 2018 roku Sąd Okręgowy w (...) nakazał pozwanym, aby zapłacili solidarnie stronie powodowej (...) Bank S.A. w W. kwotę 1.695.758,99 zł wraz z odsetkami:

- umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, nie więcej jednak niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 1.499.088,98 zł o dnia 22 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty;

- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 122.279,53 zł od dnia 05 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,

- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 74.390,48 zł od dnia 05 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,

oraz kwotę 21.504,28 zł tytułem kosztów postępowania, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu, albo wnieśli w tymże terminie sprzeciw.

Pozwani złożyli sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym podnieśli zarzut niewłaściwości Sądu Okręgowego w (...)i wnieśli o przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w (...)

Ponadto pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych wraz z opłatą od pełnomocnictwa.

Postanowieniem z 19 czerwca 2018 roku Sąd Okręgowy w (...) uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w (...)

Na rozprawie w dniu 24 października 2018 roku (k. 278- 278v) pozwani złożyli wniosek o rozłożenie zadłużenia na raty w kwotach po 15.000 zł miesięcznie.

Na rozprawie w dniu 18 września 2019 roku pozwany W. K. oświadczył, że pozwani nie kwestionują zadłużenia, ale wnoszą o rozłożenie go na raty po 15.000 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 11.12.2019r. Sąd Okręgowy w (...)

1. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 1 695 758,99zł wraz z odsetkami:

a) umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, nie więcej jednak niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 1 499 088,98zł od 22 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,

b) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 122 279,53zł od 5 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,

c) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 74 390,48zł od 5 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty.

2. oddalił wniosek pozwanych o rozłożenie zasądzonej należności na raty.

3. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 85 095,28zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, że 22 października 2009 roku (...) Bank S.A. z siedzibą w W. - Oddział (...) oraz R. K. i W. K. zawarli umowę pożyczki hipotecznej nr (...)H. (...)/ (...). Pożyczka została przez pozwanych przeznaczona na prowadzenie działalności gospodarczej.

Pożyczka została udzielona w kwocie 1.247.851,14 zł, a całkowity koszt pożyczki na dzień sporządzenia umowy wynosił 2.145.549,58 zł.

Stosownie do treści §4 ust. 4 umowy pożyczkobiorcy zobowiązali się dokonywać w okresie objętym przedmiotową umową spłaty rat w terminach i kwotach określonych w Umowie pożyczki oraz aktualnym Harmonogramie Spłat.

Nadto w § 9 umowy strony uzgodniły, że Bank ma prawo wypowiedzieć umowę pożyczki:

- w przypadku zalegania pożyczkobiorcy w całości lub w części z zapłatą dwóch rat pożyczki i pomimo pisemnego wezwania do zapłaty skierowanego do pożyczkobiorcy listem poleconym pożyczkobiorca nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od otrzymania w/w wezwania,

- wykonania lub nieterminowego regulowania przez kredytobiorcę zobowiązań wobec banku, to jest w przypadku gdy kredytobiorca zalega w całości lub w części z zapłatą dwóch rat kredytu i pomimo wezwania nie spłaci zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania,

- w przypadku gdy pożyczkobiorca wypowie umowę rachunku pożyczki, o którym mowa w części szczególnej umowy,

- w przypadku zajęcia któregośkolwiek rachunku bankowego posiadanego przez pożyczkobiorcę w Banku dokonanego w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przeciwko pożyczkobiorcy.

Nadto strony postanowiły, że szczegółowe uprawnienia i obowiązki oraz warunki wypowiedzenia umowy pożyczki określa Regulamin.

Mimo wiążącej strony umowy pozwani nie wywiązywali się z jej postanowień, nie regulowali terminowo rat pożyczki. Na skutek powstałych zaległości strony dwukrotnie sporządziły aneks do przedmiotowej umowy, dokonując restrukturyzacji zobowiązania.

Wobec niewywiązywania się pozwanych z postanowień zawartej umowy oraz zaktualizowania się przesłanek umożliwiających jej wypowiedzenie, powód pismami z 21 kwietnia 2017 roku złożył pozwany oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia pisma. Nadto bank poinformował, że rozważy możliwość cofnięcia oświadczenia o wypowiedzeniu w przypadku uregulowania w okresie wypowiedzenia całości zaległości istniejącej na dzień sporządzenia pisma. Nadto powód poinformował pozwanych o skutkach niespełnienia należności w terminie 30 dni od doręczenia pisma.

Mimo kierowanej korespondencji, a nadto upływu okresu wypowiedzenia, pozwani nie uregulowali zobowiązania. Wobec powyższego powód pismami z dnia 12 czerwca 2017 roku skierował do pozwanych ostateczne wezwanie do zapłaty.

W związku z wypowiedzeniem umowy pożyczki i postawieniem całej należności w stan wymagalności (...) Bank S.A. wezwał W. K. i R. K. do zapłaty na wskazany rachunek bankowy w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania kwot: 1.499.088,98 zł tytułem należności kapitałowej, 122.279,53 zł tytułem odsetek umownych, 5.265,22 zł tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej, 3,14 zł oraz 3,54 zł tytułem kosztów i opłat za czynności Banku. Kolejne wezwanie do zapłaty bank skierował do pozwanych pismem z 13 października 2016 roku.

Zadłużenie wynikające z przedmiotowej umowy na dzień 22 grudnia 2017 roku wynosiło 1.695.758,99 zł. Kwoty 1.499.088,98 zł tytułem należności głównej, 122.279,53 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 7,51% od 07 maja 2016 roku do 08 czerwca 2017 roku oraz w wysokości 7,65% od dnia 09 czerwca 2017 roku do dnia 12 czerwca 2017 roku, 74.390,48 zł tytułem odsetek za opóźnienie naliczane od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 10% od dnia 31 maja 2016 roku do 27 stycznia 2017 roku, 14% od 28 stycznia 2017 roku do 11 czerwca 2017 roku, 10% od 12 czerwca 2017 roku do 21 grudnia 2017 roku.

W toku tego postępowania strony prowadziły rozmowy ugodowe niemniej jednak nie wypracowały porozumienia.

Pożyczka będąca przedmiotem sporu została wydatkowana przez pozwanych na działalność gospodarczą. Każdy z pozwanych prowadzi własną działalność gospodarczą. Przysługują im wierzytelności w kwocie około 1.200.000 zł, których nie mogą wyegzekwować. Pozostałe zobowiązania pozwani spłacają w kwocie około 30.000 zł miesięcznie, łącznie kwota zadłużeń u innych wierzycieli wynosi około 2.500.000 zł. Na majątek prowadzonych przez pozwanych działalności składają się nieruchomości o łącznej wartości około 8-10 milionów złotych oraz specjalistyczne maszyny. Pozwani nie mają nikogo na utrzymaniu, jak deklarują osiągane przez nich dochody pozwalają im na spłacanie przedmiotowego zobowiązania w miesięcznych ratach po 15.000 zł.

Wobec pozwanego W. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) prowadzone było przyspieszone postępowanie układowe w Sądzie Rejonowym (...) w P. pod sygnaturą akt (...). Postępowanie po zawarciu układu z wierzycielami zostało prawomocnie zakończone.

Wobec pozwanej R. K. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) prowadzone było przyspieszone postępowanie układowe w Sądzie Rejonowym (...) w P. pod sygnaturą akt (...). Postępowanie po zawarciu układu z wierzycielami zostało prawomocnie zakończone.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc pod uwagę całokształt zgromadzonego materiału dowodowego Sąd uznał, że żądanie powoda nie budzi wątpliwości, co do zasady jak również co do wysokości.

Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W treści sprzeciwu złożonego od przedmiotowego nakazu zapłaty pozwani podnosili zarzut co do wysokości żądania pozwu, wskazując iż dokonane przez nich dwie wpłaty na około 47.000 i 18.000 zł nie zostały przez powoda zaksięgowane na poczet istniejącego zobowiązania.

W odpowiedzi na stanowisko pozwanych powód szczegółowo wyjaśnił jakie wpłaty zostały przez pozwanych dokonane, w jaki sposób zostały rozliczone oraz na poczet jakiego zadłużenia zostały zarachowane. Na poparcie swych twierdzeń nadto złożył stosowne dokumenty. Wyjaśnienia powoda oraz złożone dokumenty nie budziły zastrzeżeń sądu, nie były także kwestionowane przez samych pozwanych.

W konsekwencji pozwani nie kwestionowali żądania zgłoszonego pozwem. Deklarowali wolę spłaty zobowiązania w ratach.

Biorąc pod uwagę całokształt zgromadzonego materiału dowodowego Sąd uznał, że żądanie powoda nie budzi wątpliwości co do zasady jak również co do wysokości, dlatego zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 1.695.758,99 zł wraz z odsetkami:

a) umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, nie więcej jednak niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 1 499 088,98zł od 22 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,

b) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 122 279,53zł od 5 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,

c) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 74 390,48zł od 5 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty, o czym sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Pozwani ostatecznie nie kwestionowali żądania pozwu, wyłącznie wnosili o rozłożenie zobowiązania na raty w kwotach po 15.000 zł miesięcznie.

Zgodnie z dyspozycją art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie.

Rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty w oparciu o dyspozycję przepisu art. 320 kpc wiąże się z określoną zmianą wysokości zobowiązania, albowiem umniejsza je o żądanie odsetkowe. Przywołać należy S. Sądu Najwyższego który wskazał, iż rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty na podstawie art. 320 kpc ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (uchwała Sądu Najwyższego- Izba Cywilna z dnia 15 grudnia 2006 roku, III CZP 126/06). Istotą rozłożenia zadłużenia na raty jest powstrzymanie się wierzyciela od naliczania odsetek. W każdym przypadku, rozkładając zobowiązanie na raty,

sąd ingeruje w węzeł zobowiązaniowy w taki sposób, aby możliwe było jego wykonanie z uwzględnieniem interesu obu kontrahentów. Konstrukcja ta ma więc doprowadzić do odzyskania przez wierzyciela dochodzonej należności bez konieczności uciekania się do środków egzekucyjnych, które mogłyby pogrążyć dłużnika i spowodować upadłość jego przedsiębiorstwa.

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki do rozłożenia świadczenia na raty. Pozwani przedstawili swoją aktualną sytuację majątkową, zarobkową oraz możliwości spłaty.

Wskazane okoliczności nie zostały w żaden sposób zakwestionowane przez powoda.

Instytucja rozłożenia na raty jest szczególna i winna być stosowana przez sąd w wyjątkowych przypadkach.

Biorąc pod uwagę realia sprawy i stan zadłużenia pozwanych sąd wziął pod uwagę możliwości spłaty przedmiotowego zobowiązania. Jednocześnie uznał za realne spełnienie przez pozwanych świadczenia od razu i to w pełnej wysokości. Za przyjęciem powyższego stanowiska przemawia fakt, że pozwani prowadzący działalność gospodarczą, na prowadzenie których zaciągnęli kredyt, posiadają znaczny majątek tj. nieruchomości których łączną wartość pozwani wskazują na kwotę około 8-10 milionów złotych oraz maszyny o bliżej nieokreślonej wartości. Stan posiadania pozwanych pozwala przyjąć wniosek, że są w stanie zaspokoić wierzyciela.

Sąd prawidłowo wyważył interesy każdej ze stron niniejszego postępowania i uznał, że rozłożenie wymagalnego zadłużenia na raty w kwotach po 15.000 zł miesięcznie naruszałoby w sposób nieuzasadniony interes powoda. Uwzględniając wniosek pozwanych całkowita spłata zadłużenia nastąpiłaby w czasie jakim było to przewidziane w przedmiotowej umowie kredytu.

Mając na uwadze sytuację życiową i materialną W. K. i R. K. natychmiastowe wykonanie wyroku nie spowoduje niepowetowanej dla nich szkody. Nadto wykonanie wyroku nie będzie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 kc).

Podkreślenia wymaga fakt, że mimo woli spłaty zadłużenia w ratach, a nadto z uwagi na czas trwania tego procesu, pozwani nie dokonali żadnych starań w celu uregulowania zobowiązania. Przed wszystkim nie przystąpili do spłaty deklarowanych kwot tj. 15.000 zł miesięcznie. Brak działania pozwanych w tym zakresie sąd ocenił negatywnie, albowiem jako dłużnicy banku winni dokładać wszelkich starań o regulację zobowiązania, w szczególności, że nie było przez nich ostatecznie kwestionowane.

Wobec powyższego, uwzględniając okoliczności sprawy sąd uznał, iż wniosek pozwanych o rozłożenie zobowiązania na raty należy oddalić, o czym orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

Powyższy wyrok w części oddalającej ich wniosek o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty zaskarżyli apelacjami pozwani, który powołując się na naruszenie prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 232 kpc wnieśli po ostatecznym sprecyzowaniu wniosków środków odwoławczych o rozłożenie zasądzonej należności na 166 równych rat miesięcznych ewentualnie 165 równych rat miesięcznych a ratę 166 w pozostałej części zobowiązania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na obecnym etapie postępowania pozwani nie kwestionują już wysokości swojego zadłużenia względem powoda, a jedynie wnoszą o jego rozłożenie na 166 równych miesięcznych rat.

Słusznie uznał Sąd Okręgowy, że zgłoszony przez pozwanych wniosek o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty nie zasługuje na uwzględnienie.

Zastosowanie art. 320 kpc jest możliwe „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Przepis jest instrumentem pozwalającym na wykonanie wyroku bez ponoszenia przez dłużnika szczególnie dotkliwych reperkusji. Wywołuje

on jednak dla wierzyciela negatywne konsekwencje w postaci rzeczywistego odroczenia bądź rozciągnięcia w czasie wykonania wyroku i pozbawia go w związku z tym określonych korzyści.

Interes banku udzielającego kredyt wyraża się w uzyskaniu określonych w umowie odsetek związanych z całym okresem kredytowania, a nie jedynie w otrzymaniu zwrotu wypłaconej kredytobiorcy sumy, powiększonej co najwyżej o odsetki naliczone w chwili wypowiedzenia umowy kredytowej, czy nawet wydania wyroku przez Sąd I instancji.

Dodatkowo uzyskanie tej należności w postulowanym w apelacji okresie kilkunastu lat, bez żadnych korzyści z tytułu odsetek (taka jest konsekwencja rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 r. III CZP 126/06) z całą pewnością leży jedynie w interesie pozwanych.

Rację ma przy tym Sąd Okręgowy akcentując, że pozwani mimo deklaracji ratalnej spłaty zadłużenia za nie zapłacili powodowi żadnej kwoty na poczet wymagalnego długu.

Jak wynika z odpowiedzi na apelację taka sytuacja utrzymuje się do chwili obecnej, mimo że pozwani, jak deklarują, spłacają innych wierzycieli.

Pozwani nie przedstawili żadnego dowodu na to, że dokonali jakiegokolwiek wpłaty na poczet wymagalnego zadłużenia na rzecz powoda po wypowiedzeniu umowy pożyczki.

Deklaracje apelujących co do zamiaru i możliwości ratalnego obsługiwanego przez nich zadłużenia są zatem w tych warunkach niewiarygodne.

Pozwani nie stawili się na rozprawę apelacyjną ani nie przedstawili wyczerpujących informacji o swojej aktualnej sytuacji materialnej, w tym, posiadanym majątku, przychodach oraz sposobu obsługi zadłużenia wobec innych wierzycieli.

Nie jest zatem nawet możliwe ustalenie, czy pozwani są w stanie spłacić zadłużenie w deklarowanych przez siebie ratach.

Nie budzi przy tym wątpliwości stanowisko powoda, który wniósł o nieuwzględnienie wniosków pozwanych o rozłożenie świadczenia na raty z uwagi m.in. na fakt, że mimo składania deklaracji o woli ratalnej spłaty zadłużenia nie czynią tego od kilku lat.

Zrozumiałe jest bowiem, że powód nie mógł zaaprobować wniosku pozwanych bez gwarancji, że wnioski deklaracje pozwanych co do dobrowolnej spłaty zadłużenia w ratach są poważne, a nie nakierowane jedynie na odłożenie w czasie dochodzenia należności na drodze sądowej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił obie apelacje.

Mikołaj Tomaszewski